

ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΓΕΝΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ:

Βιολογική προσέγγιση:

- **Lambroso (La Donna Delinquente):** Εγκληματική συμπεριφορά < αταβισμός => uomo delinquente ή delinquente nato => βιολογικές διαφορές =>

Νέγροι και γυναίκες: λιγότερο προσαρμοσμένοι με περισσότερα αταβιστικά στοιχεία

Η γυναίκα εγκληματίας προσδιορίζεται από:

Βιολογία

Φυσιολογία

Ψυχολογική προδιάθεση

μηχανισμός αναπαραγωγής

=> βασικά αίτια γυναικείας εγκληματικότητας

Έχει εντονότερες πρωτόγονες παρορμήσεις.

Λιγότερες και χαμηλότερες πνευματικές ικανότητες από τους άνδρες.

Περισσότερο παθητική και λιγότερο δυναμική συμπεριφορά.

! Παραδέχεται πως λιγότερες γυναίκες απ' ο, τι άνδρες παρουσιάζουν εγκληματική συμπεριφορά, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με την υπόθεση περί περισσότερων πρωτόγονων παρορμήσεων που τις οδηγούν στο έγκλημα.

- **Thomas:** γυναικεία εγκληματικότητα

+ Δανειζόμενους όρους από τη Βιολογία:

Αναβολικές γυναίκες – Καταβολικοί άνδρες

Στατικότητα

Δημιουργικότητα

Συντήρηση ενέργειας κατανάλωση ενέργειας

Βιολογικές διαφορές

=> βαθιά ριζωμένες ψυχολογικές πρωτόγονες επιθυμίες

Βιολογικά ένστικτα

νέες εμπειρίες

ασφάλεια

ανταπόκριση

μητριαρχία

Unadjusted Girl: γυναικεία εγκληματικότητα = σεξουαλική εγκληματικότητα

Παραδοχή κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων προς εξήγηση της γυναικείας εγκληματικότητας:

[Φυσιολογική αντίδραση σε ορισμένες κοινωνικές καταστάσεις
αλλά Πρωτόγονες επιθυμίες < βιολογικά ένστικτα

— Thomas: Χονδροκομμένα στερεότυπα για τις γυναίκες (περισσότερο δόλιες και συναισθηματικές).

Οι διαφορές είναι κατά βάση βιολογικές.

✚ Thomas: Τα εσωτερικά κίνητρα και οι επιθυμίες μπορούν να μετριάσθούν με:

Κοινωνικοποίηση

Διαχείριση κοιν. περιβάλλοντος

] Φιλελεύθερη παράδοση στην ε: Η ατομική αναμόρφωση:
καλύτερη λύση στο πρβλ της παραβατικότητας.

- **Pollak (Criminality of woman):** % εγκληματικότητας ανδρών < % εγκληματικότητας γυναικών καθώς οι γυναίκες εμπλέκονται σε εγκληματικές

συμπεριφορές μη εύκολα παρατηρήσιμες.

Προσπαθεί να συνδέσει το βιολογικό και αναπαραγωγικό κύκλο της γυναίκας με την εγκληματικότητά της => «Υπεύθυνα» γυναικεία σεξουαλικότητα και ο παθητικός ρόλος της γυναίκας στη σεξουαλική σχέση: ! Απόκρυψη/ προσποίηση οργασμού=> παραπλάνηση, δόλιες, πανούργες, διπρόσωπες, ψεύτρες, χειραγώγηση ανδρών ώστε να μένουν αλώβητες.

Βιολογική προσέγγιση από τον Pollak σε περίοδο που ήδη αναπτυσσότουσαν θεωρίες εγκληματογένεσης που παρέπεμπαν σε περιβαλλοντικούς παράγοντες.

Αναζωπύρωση της Βιολογικής προσέγγισης:

- **Wilson και Herrnstein (1985):** Εγκλήματα ανδρών != εγκλήματα γυναικών λόγω της διαφορετικής επιθετικότητας του κάθε φύλου που προέρχεται

από ορμονικές διαφορές.

— Υπεραπλουστευμένη άποψη για το ρόλο της βιολογίας στην εγκληματική συμπεριφορά. + Μεθοδολογική σύγχυση μεταξύ συσχέτισης φαινομένων και αιτιώδους συνάφειας.

Βιολογικός ντετερμινισμός —————> Κοινωνιολογικές θεωρητικές προσεγγίσεις του φαινομένου της εγκληματικής συμπεριφοράς, όπου το **περιβάλλον**, είτε υπό τη μορφή σχέσεων είτε υπό τη μορφή δομών, **θεωρείται ότι διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο στην εξήγησή της.**

Έτσι το **έγκλημα** (>ευρύτερη κοινωνιολογική προσέγγιση):

➤ **Παραβαίνει του κανόνες μια ομάδας** [διαφορετικοί κανόνες σε διαφορετικές ομάδες => Κατανόηση της εγκληματικής συμπεριφοράς μέσα σε ένα πλαίσιο + Κατανόηση του πλαισίου για την κατανόηση της εγκληματικής συμπεριφοράς.

Σχολή του Σικάγο: Η εγκληματική συμπεριφορά των νεαρών είναι αποτέλεσμα της επιρροής των ήδη εγκληματικών νεαρών συντρόφων τους και όλου του κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζουν.

+ θεωρίες με έμφαση στη σημαντικότητα των σχέσεων/ κουλτούρας/ διάδρασης

Θεωρία Shutherland(1947): Η εγκληματική ούτε κληρονομείται, ούτε εφευρίσκεται => μαθαίνεται

➤ **Περιλαμβάνει μια διαδικασία κοινωνικού στίγματος:** Εξουσία ομάδων ή υποομάδων να ορίσουν μιας συμπεριφορά ως εγκληματική => [ετικέτα της παράβασης=> παραβάτες > εφόσον αναγνωριστούν ως τέτοιοι] [ετικέτα του παραβάτη=> αυτό-εικόνα + δημόσια εικόνα]

➤ **Μπορεί να γίνει κατανοητό μόνο μέσα στο πλαίσιο των κοινωνικών δομών** (αντανακλούν τη δομή της εξουσίας και τις σχέσεις μεταξύ φύλων, φυλών και κοινωνικών στρωμάτων):

Περιβάλλον/Κοινωνία, υπό τη μορφή των δομών, υπεύθυνο για την εγκληματογένεση => Εγκ συμπ αποτέλεσμα κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων:

Θεωρία της ανομίας (Merton 1938)

Θεωρία του «παραβατικού υποπολιτισμού» (A. Cohen 1955)

Θεωρία των «συστημάτων διαφορετικών ευκαιριών» (Cloward&Ohlin 1960)

Μαρξιστική η κριτική εγκληματολογία (Quinney 1977)

1960 Becker & Matza: Προσέγγιση του αντικειμένου μελέτης της Ε από την οπτική γωνία του δράστη => Πιο ακριβή εικόνα των εγκληματικών συμπεριφορών των δραστών τους, όχι μόνο από την οπτική γωνία των ανδρών π.χ. πορνεία.

**Eileen Leonard
1982:** Πουθενά και τίποτα για τη γυναίκα και το έγκλημα.

Carol Smart Woman, Crime and Criminology 1977: Χαμηλό επίπεδο της εγκληματικότητας ανάμεσα στις γυναίκες => Απουσία επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Mannheim Comparative Criminology 1985: Η εγκληματολογία αντικείμενο ανδρών => Μονόπλευρη εικόνα του θέματος

Συμπεράσματα:

I Η σύγχρονη εγκληματολογία περιορίζεται σε πολύ λίγες κατηγορίες εγκληματικής συμπεριφοράς, από τις οποίες κατηγορίες, οι περισσότερες σχετίζονται με σεξιστικά στερεότυπα: α. γυναικεία σεξουαλικότητα

β. συμπεριφορές που προέρχονται από την υποτιθέμενη έλλειψη ικανότητας των γυναικών να ελέγχουν τα συναισθήματά τους.

II Η γυναικεία παραβατικότητα συνδέεται με τη σεξουαλική θέση της γυναίκας στην κοινωνία και τη σεξουαλική της συμπεριφορά < σεξιστικές παραδοχές.

Σύνδεση γυναικείας εγκληματικότητας – παραδοσιακών γυναικείων ρόλων => Όσο θα αλλάζουν οι κοινωνικοί ρόλοι της γυναίκας, τόσο θα αλλάζουν οι κανόνες που διέπουν την εγκληματική συμπεριφορά της => Κατάρριψη παραδοσιακού διαχωρισμού ρόλων (κίνημα απελευθέρωσης γυναικών) => εξομοίωση της γυναικείας εγκληματικότητας με την ανδρική εγκληματικότητα. + Εξω-οικιακή απασχόληση => επιπλέον ευκαιρίες για εγκληματική συμπεριφορά

> **Freda Adler, Sisters in Crime 1975**

Rita Simon, Women and Crime 1975

Απελευθέρωση γυναίκας

Αυξημένες ευκαιρίες σε κοιν/οικ επίπεδο

=> ίσες ευκαιρίες στο έγκλημα

! αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της γ. απελευθέρωσης και της γ. εγκληματικότητας δεν υπάρχει (μόνο συσχέτιση)

Eleanor Miller 1986: Γ. απελευθέρωση και γ. εγκληματικότητα < ευρύτερες και βαθύτερες κοινωνικοδομικές αλλαγές:

διπλή πίεση: '60 εισχωρούν στο εργατικό δυναμικό γυναίκες μέσης ηλικίας;/ μέσης τάξης/ υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου/ με παιδιά μειώθηκαν οι ανειδίκευτες θέσεις εργασίας (> νεαρές γυναίκες χαμηλότερων στρωμάτων)

=> Αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της γυναικείας εγκληματικότητας και της αύξησης των ποσοτών φτώχειας μεταξύ των γυναικών

Φεμινιστική προσέγγιση και ριζοσπαστική εγκληματολογία: Ο ορισμός του εγκλήματος και το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης είναι σημαντικοί παράγοντες του γενικότερου συστήματος κοινωνικού ελέγχου π.χ. άμβλωση, γιατροί, βιασμός στο γάμο.

Τελευταία φάση φεμινιστικού κινήματος: Αβάσιμη η εξομοίωση των ανδρών και των γυναικών ως προς την εγκληματογένεση.

! Ρόλος φύλου ως κοινωνικό κατασκεύασμα

! Γενικότερη διαφορετική συμπεριφορά που συνεπάγεται αυτό το κατασκεύασμα για άνδρες και γυναίκες.

! Διαφοροποίηση έννοιας του φύλου

Συμπεράσματα για την εγκληματική συμπεριφορά των γυναικών από ένα συνδυασμό κοινωνικοπολιτισμικών παραγόντων:

- i) Μηχανισμοί κοινωνικού ελέγχου => μειωμένη ελευθερία κίνησης για τις γυναίκες.
Επιτήρηση από την οικογένεια + Περιορισμός της δραστηριότητας στον ιδιωτικό χώρο +> μειώνουν την πρόσβαση σε εγκληματογόνες καταστάσεις.
- ii) Κανονιστικές διαφορές ως προς τι είναι πρόπουσα συμπεριφορά έχουν βάση το φύλο => άνδρες πιο επιθετικοί, εξουσιαστικού, ρυθοκίνδυνοι
- iii) Επιφόρτιση της γυναίκας με την ανατροφή των παιδιών => αποσπάται η προσοχή τους από το δημόσιο χώρο
=> τις περιορίζει στον ιδιωτικό χώρο.